

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

Володимир САДКОВИЙ

«___»_____2021 року

ПРОГРАМА

вступного іспиту з конкурсного предмета «Українська мова» для осіб, що вступають на навчання для отримання ступеня бакалавр на основі повної загальної середньої освіти

Харків – 2021

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Зміст роботи визначено Програмою зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з української мови, здобутих на основі повної загальної середньої освіти, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 26 червня 2018 року № 696.

Загальна кількість завдань роботи – **40**.

На виконання роботи відведено **150 хвилин**. Робота має дві частини.

Частина **1** містить **39** завдань різних форм. Відповіді на ці завдання треба позначити в бланку відповідей **A**.

Частина **2** «Завдання відкритої форми з розгорнутою письмовою відповіддю» містить **одне** завдання відкритої форми. Відповідь на це завдання треба записати в бланку відповідей **B**.

Сертифікаційна робота з української мови містить завдання трьох форм:

1. Завдання з вибором однієї правильної відповіді (1–28, 34–39).

Завдання має основу та чотири або п'ять варіантів відповідей, з яких лише один правильний. Завдання вважають виконаним, якщо учасник/ця зовнішнього незалежного оцінювання вибрав/ла й позначив/ла відповідь у бланку відповідей **A**.

2. Завдання на встановлення відповідності («логічні пари») (29–33).

Завдання має основу та два стовпчики інформації, позначених цифрами (ліворуч) і буквами (праворуч). Виконання завдання передбачає встановлення відповідності (утворення «логічних пар») між інформацією, позначеною цифрами та буквами. Завдання вважають виконаним, якщо учасник/ця зовнішнього незалежного оцінювання зробив/ла позначки на перетинах рядків (цифри від 1 до 4) і колонок (букви від А до Д) у таблиці бланка відповідей **A**.

3. Завдання відкритої форми з розгорнутою письмовою відповіддю (40).

Завдання має основу та передбачає надання розгорнутої письмової відповіді в бланку відповідей **B**.

Схеми нарахування балів за виконання завдань сертифікаційної роботи з української мови:

1. Завдання з вибором однієї правильної відповіді оцінюють у **0** або **1** бал: **1** бал, якщо вказано правильну відповідь; **0** балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді на завдання не надано.

2. Завдання на встановлення відповідності («логічні пари») оцінюють у **0, 1, 2, 3** або **4** бали: **1** бал – за кожну правильно встановлену відповідність («логічну пару»); **0** балів за будь-яку «логічну пару», якщо зроблено більше однієї позначки в рядку та/або колонці; **0** балів за завдання, якщо не вказано жодної правильної відповідності («логічної пари») або відповіді на завдання не надано.

1. Завдання відкритої форми з розгорнутою письмовою відповіддю оцінюють від **0** до **20** балів за критеріями змісту та мовного оформлення:

1. Теза: **0, 1** або **2** бали.

2. Аргументи: **0, 1** або **2** бали.

3а. Приклад із літератури чи інших видів мистецтва: **0, 1** або **2** бали.

3б. Приклад, що є випадком із життя чи історичною подією: **0, 1** або **2** бали.

4. Логічність, послідовність: **0, 1** або **2** бали.

5. Висновок: **0, 1** або **2** бали.

6а. Орфографія та пунктуація: **0, 1, 2, 3** або **4** бали.

6б. Лексика, граматики та стилістика: **0, 1, 2, 3** або **4** бали.

Максимальна кількість балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання сертифікаційної роботи з української мови – **74**.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗАВДАНЬ

Зміст завдання відкритої форми з розгорнутою письмовою відповіддю оцінюють за шістьма критеріями (**1, 2, 3а, 3б, 4** та **5**), як наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Критерій	Змістовий вияв і композиційне оформлення критерію	Бали
1. Теза	Учасник вправно формулює тезу	2
	Учасник не формулює тези вправно	1
	Учасник не формулює тези взагалі або формулює тезу, що невідповідає запропонованій темі	0
2. Аргументи	Учасник наводить принаймні два доречні й переконливі аргументи	2
	Учасник наводить принаймні один доречний аргумент. Аргументи дублюють один одного, у другому аргументі перефразовано зміст першого. Один з аргументів не є доречним стосовно сформульованої тези	1
	Учасник не наводить жодного аргументу або наведені аргументи не є доречними	0
3а. Приклад із літератури чи інших видів мистецтва	Один з аргументів підкріплено принаймні одним розгорнутим, добре поясненим прикладом з художньої літератури чи іншого виду мистецтва	2
	Немає мотивації наведення прикладу. Приклад не конкретизований через художній образ. У прикладі є фактичні помилки	1
	Прикладу з літератури чи інших видів мистецтва немає або він не є доречним	0
3б. Приклад, що є випадком із життя або історичною подією	Учасник наводить принаймні один доречний приклад із власного життя або подію з історії чи суспільно-політичного життя, що є конкретною, локалізованою в часі та просторі	2
	Немає мотивації наведення такого прикладу; він не конкретизований; у ньому є фактичні помилки	1
	Прикладу з історії, суспільно-політичного чи власного життя немає, або він не є доречним	0
4. Логічність, послідовність	Висловлення демонструє зосередженість на запропонованій проблемі, цілісний, послідовний і несуперечливий розвиток думки (логічність і послідовність викладу)	2

	У роботі є порушення логічності, цілісності, послідовності й несуперечливості розвитку думки	1
	Логіки викладу, цілісності, послідовності й несуперечливості розвитку думки немає	0
5. Висновок	Висновок відповідає запропонованій темі й органічно пов'язаний із тезою, аргументами й прикладами	2
	Висновок лише частково відповідає тезі або лише частково пов'язаний з аргументами та прикладами	1
	Висновку немає; висновок не відповідає сформульованій у завданні відкритої форми з розгорнутою письмовою відповіддю тезі; висновок не пов'язаний з аргументами та прикладами	0

Мовне оформлення завдання відкритої форми з розгорнутою письмовою відповіддю оцінюють за двома критеріями (ба та бб), як наведено в таблицях 2 і 3.

Таблиця 2

Критерій	Кількість помилок	Бали
ба. Орфографія та пунктуація	0–1	4
	2–6	3
	7–11	2
	12–16	1
	17 і більше	0

Таблиця 3

Критерій	Кількість помилок	Бали
бб. Лексика, граматики та стилістика	0–1	4
	2–4	3
	5–7	2
	8–10	1
	11 і більше	0

Під час оцінювання орфографічної і пунктуаційної нормативності роботи **2 (дві) не грубі** помилки рахують як **1 (одну) грубу**.

До негрубих зараховують такі помилки:

- у написанні великої літери в складних власних назвах;
- у випадках написання разом й окремо прислівників, утворених від іменників з прийменниками;
- у випадках нерозрізнення **не/ні** (*не хто інший / ніхто інший ...*);
- у випадках, коли замість одного розділового знака поставлено інший;
- у пропуску одного зі сполучуваних розділових знаків або в порушенні їхньої послідовності.

Негрубу орфографічну й негрубу пунктуаційну помилки **НЕ ДОДАЮТЬ** і **НЕ ЗАРАХОВУЮТЬ** як **1 (одну) грубу**.

Систематичне порушення норм милозвучності (**3 (три) і більше** випадків порушення на одне з правил: **у-в, і-й-та**) рахують як **1 (одну) орфографічну помилку**.

Роботу, що **не відповідає темі** завдання відкритої форми з розгорнутою письмовою відповіддю, оцінюють у **0** балів.

Роботу відкритої форми з розгорнутою письмовою відповіддю **обсягом до 100 слів** оцінюють у **0** балів.

ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ ПІДСУМКОВОГО БАЛА

Виконана вступником робота оцінюється за шкалою 100-200 балів. Відповідність отриманих вступником балів буде визначена згідно з **таблицею переведення тестових балів у рейтингову шкалу від 100 до 200 балів після оприлюднення Українським центром оцінювання якості освіти результатів зовнішнього незалежно оцінювання робіт з української мови 2021 року.**

ПИТАННЯ ДО ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Вступники, що вступають на навчання, відповідно до програм середньої освіти, повинні:

- знати зміст мовних понять і термінів;
- розпізнавати мовні явища й закономірності;
- групувати і класифікувати вивчені мовні явища;
- визначати істотні ознаки мовних явищ;
- розуміти значення й особливості функціонування мовних одиниць;
- установлювати причинно-наслідкові зв'язки мовних явищ;
- застосовувати знання з фонетики, лексики, фразеології, морфеміки, словотвору, морфології, синтаксису та лінгвістики тексту в практичних ситуаціях;
- розуміти фактичний зміст, причинно-наслідкові зв'язки, тему, основну думку та виражально-зображувальні засоби прочитаного тексту;
- оцінювати мовлення з погляду дотримання основних орфоепічних, лексичних, морфологічних, синтаксичних норм української мови;
- оцінювати письмові висловлювання з погляду мовного оформлення й ефективності досягнення поставлених комунікативних завдань;
- відрізнити випадки правильного використання мовних засобів від помилкових;
- створювати власні висловлення, чітко формулюючи тезу, наводячи переконливі аргументи, використовуючи доречні приклади, логічно й послідовно викладаючи думки та формулюючи відповідні висновки;
- використовувати різноманітні виражальні засоби, граматичні конструкції, лексичне і фразеологічне багатство української мови в процесі спілкування для оптимального досягнення мети спілкування;
- оформлювати письмове мовлення відповідно до орфографічних, граматичних і пунктуаційних норм української мови.

Назва розділу	Зміст мовного матеріалу	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки
1. Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія	Алфавіт. Наголос. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування <i>у-в, і-й</i> . Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [є], [и], [о] в коренях слів. Сполучення <i>йо, ьо</i> . Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Найпоширеніші випадки чергування приголосних звуків. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис <i>н</i> та <i>нн</i> у прикметниках і дієприкметниках, не з різними частинами мови	<i>Учасник (учасниця)ЗНО повинен (повинна) вміти:</i> Розташовувати слова за алфавітом; наголошувати слова відповідно до орфоепічних норм (згідно з додатком); визначати звукове значення букв у словах; розпізнавати явища уподібнення й спрощення приголосних звуків, основні випадки чергування голосних і приголосних звуків, чергування <i>у-в, і-й</i> ; розпізнавати вивчені орфограми; правильно писати слова з вивченими орфограми, знаходити й виправляти орфографічні помилки на вивчені правила
2. Лексикологія. Фразеологія	Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальноживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про фразеологізми	Пояснювати лексичні значення слів; добирати до слів синоніми й антоніми та використовувати їх у мовленні; уживати слова в переносному значенні; знаходити в тексті й доречно використовувати в мовленні вивчені групи слів (омоніми, синоніми, антоніми, пароніми); пояснювати значення фразеологізмів, правильно й комунікативно доцільно використовувати їх у мовленні
3. Будова слова. Словотвір	Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова	Визначати значущі частини й закінчення слова; розрізняти форми слова й спільнокореневі слова, правильно вживати їх у мовленні

<p>4. Морфологія. 4.1. Іменник</p>	<p>Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Число іменників. Відмінювання іменників. Незмінювані іменники в українській мові. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Кличний відмінок іменників (на прикладі етикетних формул звертань <i>пане полковнику, сестро Олено, друже Сергію, Інно Вікторівно</i> і под.)</p>	<p>Розпізнавати іменники; визначати належність іменників до певної групи за їхнім лексичним значенням, уживаністю в мовленні; правильно відмінювати іменники, відрізняти правильні форми іменників від помилкових; використовувати іменники в мовленні, послуговуючись їхніми виражальними можливостям</p>
<p>4.2. Прикметник</p>	<p>Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням (якісні, відносні, присвійні). Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення. Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників.</p>	<p>Розпізнавати й відмінювати прикметники; утворювати форми ступенів порівняльних якісних прикметників; відрізняти правильні форми прикметників від помилкових</p>
<p>4.3. Числівник</p>	<p>Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат</p>	<p>Розпізнавати й відмінювати числівники; відрізняти правильні форми числівників від помилкових; правильно використовувати їх у мовленні; визначати сполучуваність числівників з іменниками; правильно утворювати форми числівників для позначення часу й дат</p>
<p>4.4. Займенник</p>	<p>Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників</p>	<p>Розпізнавати й відмінювати займенники; відрізняти правильні форми займенників від помилкових, правильно добирати потрібні форми займенників і використовувати їх у мовленні, правильно писати неозначені й заперечні займенники</p>

<p>4.5. Дієслово</p>	<p>Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Види дієслова (доконаний і недоконаний). Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на -но, -то). Безособові дієслова. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів I та II дієвідміни. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.</p> <p>Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на -но, -то.</p> <p>Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот</p>	<p>Розпізнавати дієслова, особливі форми дієслова, безособові дієслова; визначати види, часи й способи дієслів; відрізняти правильні форми дієслів від помилкових; правильно писати особові закінчення дієслів.</p> <p>Розпізнавати дієприкметники (зокрема відрізняти їх від дієприслівників), визначати їхнє морфологічні ознаки й синтаксичну роль; відрізняти правильні форми дієприкметників від помилкових; добирати й комунікативно доцільно використовувати дієприкметники, дієприкметникові звороти та безові форми дієслова на -но, -то, в мовленні.</p> <p>Розпізнавати дієприслівники, визначати їхнє морфологічні ознаки, синтаксичну роль; відрізняти правильні форми дієприслівників від помилкових; правильно будувати речення з дієприслівниковими зворотами</p>
<p>4.6. Прислівник</p>	<p>Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних за творення прислівників вищого та найвищого ступенів порівняння. Правопис прислівників на -о, -е, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу.</p>	<p>Розпізнавати прислівники, визначати їхню синтаксичну роль, ступені порівняння прислівників; відрізняти правильні форми ступенів порівняння прислівників від помилкових; правильно писати прислівники й сполучення прислівникового типу; добирати й комунікативно доцільно використовувати прислівники в мовленні</p>

4.7. Службові частини мови	<p>Прийменник як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників.</p> <p>Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні й підрядні. Групи сполучників за вживанням (одиночні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови.</p> <p>Частка як службова частина мови. Правопис часток.</p>	<p>Розпізнавати прийменники, визначати їхні морфологічні ознаки; правильно й комунікативно доцільно використовувати прийменників у мовленні.</p> <p>Розпізнавати сполучники, визначати групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю, за вживанням і будовою; відрізнити сполучники від інших співзвучних частин мови; правильно й комунікативно доцільно використовувати сполучники в мовленні.</p> <p>Розпізнавати частки; правильно писати частки.</p>
4.8. Вигук	Вигук як частина мови. Правопис вигуків.	Розпізнавати вигуки й правильно їх писати.
5. Синтаксис 5.1. Словосполучення	Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення.	Розрізнити словосполучення й речення, сурядний і підрядний зв'язок між словами й частинами складного речення.
5.2. Речення	Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, звертань, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення).	Розрізнити речення різних видів: за метою висловлювання, за емоційним забарвленням, за будовою, складом граматичної основи, за наявністю другорядних членів, за наявністю необхідних членів речення, за наявністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, звертань, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення).

5.2.1. Просте двоскладне речення	Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Зв'язок між підметом і присудком. Тире між підметом і присудком.	Визначати структуру простого двоскладного речення, особливості зв'язку між підметом і присудком; правильно й комунікативно доцільно використовувати прості речення. Правильно вживати тире між підметом і присудком.
5.2.2. Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні	Означення. Прикладка як різновид означення. Додаток. Обставина. Порівняльний зворот	Розпізнавати види другорядних членів; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості другорядних членів речення в мовленні.
5.2.3. Односкладні речення	Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні).	Розпізнавати типи односкладних речень, визначати особливості кожного з типів; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості односкладних речень у власному мовленні
5.2.4. Просте ускладнене речення	Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Речення зі вставними словами, словосполученнями й реченнями, їхнє значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки – непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні.	Розпізнавати просте речення з однорідними членами; звертаннями; вставними словами, словосполученнями й реченнями; відокремленими членами (означеннями, прикладками, додатками, обставинами), зокрема уточнювальними; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості таких речень у мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них.
5.2.5. Складне речення	Типи складних речень за способом зв'язку їхніх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.	Розпізнавати складні речення різних типів, визначати їхню структуру, види й засоби зв'язку між простими реченнями; добирати й конструювати складні речення, що оптимально відповідають конкретній комунікативній меті.
5.2.5.1. Складносурядне речення	Складносурядне речення, його будова. Єдальні, протиставні й розділові сполучники в складносурядному реченні. Розділові знаки в складносурядному реченні.	Розпізнавати складносурядні речення; комунікативно доцільно використовувати їхні виражальні можливості в мовленні; правильно розставляти розділові знаки в складносурядному реченні.

5.2.5.2. Складнопідрядне речення	Складнопідрядне речення, його будова. Головна й підрядна частини. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку в складнопідрядному реченні. Основні види підрядних частин: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умови, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, розділові знаки в них.	Розпізнавати складнопідрядні речення, визначати їхню будову, зокрема складнопідрядних речень з кількома підрядними; визначати основні види підрядних частин, типи складнопідрядних речень за характером зв'язку між частинами; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості складнопідрядних речень різних типів у процесі спілкування; правильно розставляти розділові знаки в складнопідрядному реченні.
5.2.5.3. Безсполучникове складне речення	Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.	Розпізнавати безсполучникові складні речення; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості безсполучникових складних речень у мовленні; правильно розставляти знаки в них.
5.2.5.4. Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку	Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку, розділові знаки в ньому.	Розпізнавати складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості речень цього типу в мовленні; правильно розставляти знаки в них.
5.3. Способи відтворення чужого мовлення	Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом.	Замінювати пряму мову непрямою; правильно й доцільно використовувати в тексті пряму мову й цитати; правильно вживати розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом.
6. Стилїстика	Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їх основні ознаки, функції.	Розпізнавати стилї мовлення, визначати особливості кожного з них; користуватися різноманітними виражальними засобами української мови в процесі спілкування для оптимального досягнення мети спілкування.

<p>7. Розвиток мовлення</p>	<p>Види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення. Тема й основна думка висловлювання. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Тексти різних стилів, типів, жанрів.</p>	<p>Уважно читати, усвідомлювати й запам'ятовувати зміст прочитаного, диференціюючи в ньому головне та другорядне; критично оцінювати прочитане; аналізувати тексти різних стилів, типів і жанрів; будувати письмове висловлювання, логічно викладаючи зміст, підпорядковуючи його темі й основній думці, задуму, вибраному стилю та типу мовлення, досягати визначеної комунікативної мети; формулювати, добирати доречні аргументи й приклади, робити висновок, висловлювати власну позицію, свій погляд на ситуацію чи обставини; правильно структурувати текст, використовуючи відповідні мовленнєві звороти; знаходити й виправляти похибки та помилки в змісті, будові й мовному оформленні власних висловлень, спираючись на засвоєні знання.</p>
-----------------------------	---	---

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ІСПИТУ

Підручники

1. Глазова О.П. Українська мова : підруч. для 5 кл. загальноосвіт. навч. закл. /О. П. Глазова. — К.; Видавничий дім «Освіта», 2013. — 272с.
2. Газова О. Рідна мова: Підручник для 6 класів загальноосвітніх навчальних закладів /О. Глазова, Ю. Кузнецов.- Київ: Педагогічна преса, 2006. - 290 с. іл.
3. Глазова О., Кузнецов Ю. Рідна мова: Підручник для 7-го класу.- К.: Зодіак-ЕКО, 2007. – 288 с.: іл.
4. Пентилюк М.І. Рідна мова: підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. /М.І.Пентилюк, І.В. Гайдаєнко, А. І. Ляшкевич, С. А. Мельчук; за заг.ред. М.І.Пентилюк. – К.: Освіта, 2008.- 272 с.
5. Єрмоленко С.Я., Сичова В.Т. Українська мова: Підручн. для 9-го кл. загальноосвіт. навч. закл. - К.: Грамота, 2009. - 304 с.: іл.
6. Заболотний О., Заболотний В. Українська мова: Підручник для 10-го класу загальноосвіт. навч. закл. / О. Заболотний, В.Заболотний. - К.: Генеза, 2010. - 220 с.
7. Біляєв О.М.Українська мова. Підручник для 10-11 класів/ Біляєв О.М., Симоненкова Л.М., Скуратівський Л.В., Шелехова Г.Т. - К.: Освіта, 2004. – 384 с.
8. Пентилюк М.І. Українська мова 11 клас. / Пентилюк М.І., Горошкіна О.М., Попова Л.О. - К.: Освіта, 2011. – 210 с.
9. Караман С.О., Караман О.В.та ін Українська мова: підруч. для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл. з навчанням укр. мовою: академ. рівень, профіл. рівень / С.О. Караман, О.В. Караман, М.Я. Плющ, В.І. Тихоша. - К.: Освіта, 2011. - 416 с.
10. Погрібний М. І.Українська літературна вимова: Підручники української мови - Трансформ, Дніпропетровськ, 1992. – 28 с.

Посібники

1. Авраменко О.М., Блажко М.Б.Українська мова та література: Довідник. Завдання в тестовій формі. І частина. – К.:Грамота, 2020. – 496с.
2. Білецька Олена. Українська мова. Комплексна підготовка до ЗНО та ДПА 2021. К.: Підручники й посібники, 2020. 608 с.
3. Данилевська Оксана. Українська мова. Комплексне видання. ЗНО 2021.
4. Заболотний Олександр, Заболотний Віктор. Українська мова і література. Типові тестові завдання. Новий правопис. ЗНО 2021. К.: Літера ЛТД, 2020. 144 с.
5. Літвінова Інна, Гарюнова Юлія, Авраменко Олександр Українська мова та література. Власне висловлення. Посібник для підготовки до ЗНО 2021. К: Грамота, 2020. 72 с.
6. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови. – 4-те вид. – К: Освіта, 200. – 254 с.
7. Шевчук С.В., Лобода Т.М. Практикум з української мови: модульний курс. Навчальний посібник.- К: Вища школа, 2006. – 326 с.